

CSONGRÁDI LAP

VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

<p>Szerkesztőség: Főtér 27. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők. Megjelen minden vasárnap reggel. Kéziratok nem adatkak vissza.</p>	<p>Előfizetési díj: Egész évre 8 kor. Félévre 4 kor. Negyedévre 2 kor. Hirdetéseket: a kiadóhivatal mérsékelt árjegyzék szerint számít. Egyes szám ára 10 fill.</p>	<p>Kiadóhivatal: Weisz Márk könyvkereskedése, hová az előfizetés- és hirdetési díjak küldendők. Bélyegdíj minden hirdetés után 60 fill. Nyilttér petit sora 60 fill.</p>
--	--	--

A Hegyi páter pénzkezelési iskolája.

Annak a fényes paradénak vége szakadt immár, amelylyel Hegyi páter, a svájci misepénzek elsikkasztója, a könnyen hívő nép előtt valami szentséges dolognak tűntette fel legujabb pénzmanipulációját, az új takarékpénztár alapítását. Ki ne botránkozott volna meg azon, hogy az oltári szentségekkel, tömjén és myrrha füstje mellett, keresztel beállított egy bankba a csongrádi lelkipásztor és birkáknak tekintve az ő nyáját, hiveit, — előttük oda czitálta a mindenség alkotóját és imáival mintegy ráparancsolt, hogy most már ezután kötelessége legyen az Ur Istennek, ezt az üzletet fölvirágoztatni és őt újra busás jövedelmekhez juttatni!

Ki ne botránkozott volna meg azon a jeleneten, mikor az egyház szolgáját az üzleti vállalat ügynöke gyanánt látta szerepelni, hogy a vallást a legrutabb üzletté alacsonyítsa le.

Nem elég már, hogy a templomot tele rakta gyűjtő perselyekkel, s maholnap inkább valamelyes bankházhoz fog hasonlítani ez az imaház, s a stolajövedelmek miatt a nép elkeseredését mind inkább fölingerli az ő kizsákmányoló rendszere ellen. Nem elég, hogy a kir. törvényszék a misepénzek elsikkasztása miatt vád alá helyezte: a váci egyházmegye intézőinek türelme lehetővé tette azt a vakmerőségét is, hogy kísérletet tegyen hirhedt barátja Sima Ferkó példájára, egy bank alapítására a népbolondítás minden eszközeivel — az egyházi szertartások lealacsonyításával.

A kísérlet fényesen beigazolta, hogy a Hegyi páter iskolája: a népbolondítás és misepénzek sikkasztása, rendszerre nőhetett Csongrádon — az egyházmegye és a büntető törvényszék elnéző türelme folytán — amely türelme a csongrádi népet közprédára engedte, s ugyszolván a közigazgatást lehetetlenné tette a nagyra nőtt anarchia folytán.

Azt hisszük, már elérkezett az ideje annak, hogy ha a szentszék és a kir. ügyészség most is tétlen nézői akarnak maradni en-

nek az anarchikus állapotnak és a nép kizsákmányolásának, a magas stola és pénzkicsikarás válogatott eszközeivel történő kifosztogatásnak: — maga a nép álljon ki és emelje fel szavát, úgy mint Szentesen tette, a nép megrontásának rendszere ellen.

Vagy nincs oka rá? Hegyi páter, a csongrádi misepénzek sikkasztója, évtized óta teletármazza a világot a legmesébb képzelte sérelemekkel, s ime — most ő hallgatott, elnézte a legrutabb visszaéléseket, mint a sült hal, mikor közvetlen tudomásával történtek a bűnös üzemek.

Az eset a következő:

Tudjuk, hogy Hegyi Antal minden áron arra törekszik, hogy képviselői megbízó levélhez jusson és e célja elérésében kész Simával is czimboráskodni. Hogy azonban, a közönség egy részének érdekeit lekösse, egy takarékpénztárt létesített, azzal a hangzatos jelszóval, hogy ez a takarék a nép érdekeit lesz hivatva szolgálni.

(Ki is fog tenni az alábbiakból nyomban, hogy e hivatásnak mennyiben felelt meg). Hónapokig házalt ő maga az elmaradhatatlan templomi keresztel, amelyet temetéseknel használ, házaltak ügynökei a tanyák közt és a környék falvaiban, részvényesek gyűjtése iránt. Sikerült is, a legszegényebb s így a legelfogultabb népretegből néhány részvényt jegyző egyént befogniok, kik keservesen szerzett filléreiket áldozatul hozták a telhetetlen népámitónak, a misepénzek elsikkasztójának.

A takarék megalakult. Szépen berendezkedett, ellátták drága bútorokkal, könyvekkel, minden-minden megvolt, csak a fő kellék, az a pénz hiányzott, amit a részvénytőkék címén bekellert volna fizetni és az a pénz hiányzott, amelyet a nagy bankoktól reméltek.

A részvénytőke $\frac{1}{3}$ -ad része végre mégis le volt téve; mi sem gátolta a czéjgyezést. S megkezdődött a manipuláció!

Egy szép májusi reggelen ugyanis azzal állt elő Kovács János fiskális és a «Tiszavidéki takarék» reményteljes ügyésze, hogy Szabados József pénztárnokot fölhevítve, miszerint tegyen 16.000 koronát, azaz tizenhatezer koronát kiadásba!

— Én nem akarok a börtön fenekére jutni, válaszolt a pénztárnok: és nyomban bejelentette az esetet az igazgató-tanácsnak.

Az igazgató-tanács 5 tagja elment a parochiára Hegyi Antal plébánoshoz s ott elmondták a történeteket: de Hegyi Antal, aki a szálkát is gerendának látja, erre azt felelte immel-ámmal, hogy *majd* (!) ő utána néz a dolognak, mert ő eddig semmit sem tud arról, hogy 8000 frt hiányzik.

És aztán utána is nézett. De hogyan?

Első intézkedése az volt, hogy Szabadost, a pénztárnokot kiakolbólitotta az igazgató tanácsból, amiért engedetlen volt az ügyész ural szemben. A pénztárnoki állásból is kiakarta őt akolbólitani, de a részvényesek bizalma feléje hajlott bár látták, hogy Hegyi Antal pártfogásába veszi a sikkasztót. Ugy gondolkodtak, hogy egyik varju nem ássa ki a másiknak a szemét; jó lesz, ha legalább egy ember marad a pénztárnál, aki nem nyujt segédkezet a sikkasztás manipulációjához. Ezt látva Hegyi Antal, azzal az ürügygyel, hogy az 1200 frt biztosítéki összeget nem fizette még be a pénztárnak, nyomban fölhevítte, hogy vagy tegye le a biztosítékot, vagy hagyja el állását. Szabados azzal felelt, hogy a Csongrád és Vidéke takarékpénztárból kivett 1200 frtot, mely összeget ott, saját nevével elhelyezte azzal a kikötéssel, hogy csakis az ő saját maga jelentkezésére adható ki az összeg, — s a *takarék könyvet* tette le biztosítékul, nehogy az ő biztosítéki pénzt is elkezeljék illetéktelen szurkos kezű népboldogítók. Ekkora szégyent már nem tudott elviselni sem Hegyi, sem a «Tiszavidéki takarék», s így Szabadosnak mégis csak ebre kellett bizni a szalonnát, ha nem akarta, hogy állásától megfosztassék. Tehát pénzt el kellett helyeznie a Hegyi-féle takarékba.

A dolgok ilyenén állása mellett, az igazgató-tanács tagjai és a felügyelő bizottsági tagok, igyekeztek az obbligából menekülni. Sorra le mondtak, elsőbben ezek közt Magyar István.

Az igazgató tanács össze ült s számadásra kivták föl Kovács Jánost és Horváth Mátyás igazgatót.

Arról nem szólunk, hogy Horvát és Kovács közt milyen diskurzus folyt a gyűlés alatt, ez az ő dolguk. De hogy miként akart Kovács beszámolni a *«kezén elmaradt 8000 forintról»*; ezt mint közérdekű dolgot, kötelességünk megvitatni és köztudomásra hozni e visszaéléseket, hogy végre lássa a nép, hogy keservesen szerzett pénzeckéjével mily pocsekül bálnak el a sáfárok.

Most tehát a számadás a következő tételeket tartalmazza: egy pénzszekrény 6000 korona, egy ócska asztal 180 korona; jöttünk, mentünk 2000 korona; ittünk, ettünk 2000 korona; Kovács ügyvédnek, a czéggjegyzés kieszközlése ügyében eszközölt munkálataiért 3000 korona, nyomtatványok beszerzéseért 3000 korona s így, még Kovácsnak járna ki 180 korona.

És csodák csodája! ezt a számadást Hegyi Antal is szánálta, ő, a hű sáfár ezt helyeslőleg tudomásul vette: ő, aki a községi hatóságot folyton rágalmazza, gyanúsítja a számadások betérjesztése alkalmával!

De nem így a részvényesek akiket érint és akiket sujt ez a svajczi mise pénzkezelési rendszer!

Hegyinek könnyű a dolga, mert neki nem fekszik benne pénze, vagy ha igen: a svajczi pénzekből és a szabad stólából még mindig telik. Évi 20—24 ezer korona jövedelemből ez kifutja.

De a szegény munkás nép fáradsággal keresett filléreiről nem mond le oly könnyen, még akkor sem, ha Hegyi Antal egyházi átokkal sujtaná is őket, mert a pénzüket elvesztése sulyosabb, mint a Hegyi átka, a mely úgy sem hallatszik a menyországba, aminthogy áldása sem használt a felszentelt banknak: így hát erélyesen követelték az elkezelt 16000 korona megtérítését.

A mult csütörtökig kapott erre halasztást Kovács János, de ígérténél egyebet nem hozott Szegedről, s így újabb halasztást kapott szombatig, e hó 19-éig.

Tegnap telt le ez a határidő, az eredményt nem tudjuk, csak sejtjük, de reméljük, hogy a *«Tiszavidék»* mai számában már erről felvilágosító cikk fog meg jelenni, hisz más esetben annyira követelik a nyilvánosságot, hogy alig hihetjük, hogy a mai számában szó nélkül hagyja e közérdekű dolgot.

Ha azonban a *«Tiszavidék»* sem fog erről semmi felvilágosítást nyújtani, ekkor tisztában vagyunk a dolgok állása felől, és tisztában lehetnek a részvényesek is és azok akik Hegyi Antal és társainak vakon hisznek. Csak higgyenek vakon, annál tágabbra nyílt szemekkel fogják meglátni a valóságot, — de már akkor késő lesz. —

Azonban van egy szavunk a társadalom vezetőihez és a munkás néphez is. Nem látják-e elérkezettnek az időt, hogy leleplezzék az ország előtt ezt a népbolondítót, aki az uri osztály ellen izgatta szabadon a népet, annélkül, hogy a

körmére ütöttek volna! Rágalmazza, bandának mondja a hatóságokat évtizeden át büntelenül, holott a nép kizsebelésével, 16.000 korona elkezeltésénél a bünpalástolás mostani szerepével s a mise pénzek elsikkasztásával rászolgált az általa folyton használt s hatóságokra szort banda szövetség titulusára?

Hallgatni fog tovább is ez az értelmiség, ez a nép, amelyet egy más ellen ingerelt a misepénzek sikkasztója: vagy leleplezi ország világ előtt ezt az örültségében és kapzsiságában közveszélyessé vált szélhámost, aki szégyent hoz az egész egyházmegyére és papságára?

Hallgatni fognak a kaszinó testület, a népkörök, a hatóságok, vagy a bíróságot felkérlek, miszerint teljesítse kötelességét ezzel az emberrel szemben, akivel veszedelmesebb népámitót Csongrád ebben a században nem látott?

A csongrádmegyei munkás gyűlésen egyik szónok felemelte tiltakozó szavát ez ellen a pénzszipoly ellen, aki a kereszt jelvényét pénzharácsolásra használja fel, aki szabad stólájával, évi 20—24 ezer korona jövedelmével be nem elégedve: a mások pénzének elsikkasztására iskolát, rendszert csinált.

Legyen immár vége e korszaknak: legyen béke Csongrád városában s fogjanak kezét a társadalom szétválasztott osztályai: s addig ne pihenjenek meg, míg úgy el nem bálnak itt az anarkhista Hegyivel, mint a másik bankalapítóval: a szentesi anarkhistaival, Simával, akinek immár nincsen helye Szentes városában.

Tartsanak gyűléseket, amelyekben határozatilag mondják ki, miszerint ezt a kannibált,*) aki a papi talárt, az egyházi szentségeket a legrutabb pénzszipolyozásokkal fertőzi meg, méltatlannak tartják az elfoglalt lelkipásztori állásra, küldjék meg eme határozatukat, az összeállított bünlajstrommal az összes fő és alpapságnak, a kultusz miniszternek, képviselőknek, hírlapoknak, összes megyék, városok hatóságainak: a váci egyházmegye püspökétől, és a primástól pedig küldöttiségileg kérelmezzék e pénzszipoly eltávolítását.

Ez lesz a méltó bünhődése — ha saját fegyvereivel verik el a farkas bőrbé bujt ezt a rosz pásztort, aki saját nyáját pusztította annyi időn át Csongrádon, a legembertelenebb kapzsisággal.

— **Disz-közgyűlés.** A f. hó 18-án d. e. előtt 10 órakor disz-közgyűlést tartott községünk képviselőtestülete, mely alkalommal leleplezték le nagy ünnepélylyel számos díszes közönség jelenlétében városunk nagy szülöttének: Csemegi Károly arczképét. A leleplezési ünnepélyen részt vett Csemegi Károly özvegye: szül. Fischer Francziska ki sógornője özv. Éder Istvánné végtisztességére érkezett városunkba.

*) Gyakori esetek közé tartozik, hogy a templomban verekedik a plébános, mihelyt elfogja az örjögő duhögés.

Azon kívül résztvettek: Csemegi Antal és neje mint Csemegi Károly fivére és sógornője, továbbá Éder János lapunk felelős szerkesztője és nővérei: özv. Reviczky Zsigmondné Éder Erzsébet. Dr. Kárpáti Károlyné Éder Ágnes mint az ünnepelt unoka öcse illetve unoka nővérei, továbbá Szarka Mihály m. kir. jbiró és neje, ifj. Dr. Szarka Mihály, mint rokonok. Megjelentek továbbá Hodossy a szegedi kir. törvényszék elnöke, a szegedi kir. törvényszék képv. életében. Dr. Tergina Gyula kir. tanácsos vármegyei kir. tanfelügyelő. Ujhelyi Nándor kir. tanácsos, mint az ügyvédi kar képviselője. A helybeli kir. jbiróság összes birói és tisztviselői kara Dr. Szappanos Sándor kir. jbiró vezetése mellett. A helybeli kir. adóhivatala Kabók Károly adópénztárnokkal továbbá az állami polg. iskola tanári kara Farkas Béla igazgatóval, a községi polg. leányiskola tanári kara Sövényházy Antal igazgatóval, az áll. elemi iskola tanítói kara Blázsik Mihály igazgató vezetése mellett. A járási főszolgabirói hivatal Mátéffy Kálmán főszolgabiróval továbbá az összes községi tisztviselői kar egyletek és társulatok. A közgyűlést Csejthey Lajos biró nyitotta meg és azután Söhlya Gyula valóban remek és megható beszédben méltatta az ünnepelt érdemeit, (melyet lapunkhoz melékletnek adunk) azután levették a leplet az arczképről mindenkit meglepett a kép művészi hivitele, sőt magát Csemegi Károlynét is meglepte a tökéletes kivitel. Éder János bemutatta az arczkép festőjét Vannay Ferenczet az ünnepelt özvegyének, ki vele melegen kezét szorított és köszönetét fejezte ki.

UJDONSÁGOK.

— Bünügyi följelentés.

Lapzártakor értesülünk, hogy a „Tiszavidéki takarékpénztár” igazgatósági tagjai közül azok akik nem akarnak börtönbe kerülni a bün palástoló Hegyivel Kovács János ellen a bünvádi följelentést megtették.

— **Halálozások.** A kérélhetetlen halál ismét egy tekintélyes uri családot borított gyászba id. Kádár Henrik ny. megyei fő számvevő ur neje: Bálint Máriát tették örök nyugalomra a f. hó 15-én d. e. 10 órakor a közönség nagy részvéte mellett. — A f. hó 15-én viradóra Stammer Bertalan, néhai való Stammer Sándor alispán öcsese halt meg Szentesen, élete 71-ik évében temették el a nagyszámu rokonság és gyászközönség részvételével. Az elhunyt nállunk majd 2 évtizedet töltött el mint községi hivatalnok, különben, ki ne ismerte volna Berezi bácsit?

— **Gyűlések a vármegyén.** Csongrád-vármegye törvényhatósági bizottsága f. hó 28-án délelőtt 10 órakor tartja meg rendes évnegyedes közgyűlését ezt megelőzően, f. hó 23-án délelőtt a közigazgatási bizottság tartja rendes havi ülését; f. hó 25-én délelőtt pedig az állandó választmány ülés, hogy a közgyűlés elé kerülő ügyekben határozati javaslatot tegyen.

— **Nem sikkasztotta el Kovács fiskális a takarékpénztár** egy állítja ezt Hegyi páter csupán *«elmaradt a kezén»* az a csekély 8 ezer forintocska, amely összeg hiányzik. Jó tanító mestere van ő neki Hegyi páterban, akinek bő tapasztalatai vannak a sikkasztás fogalmának burkolt módon való körülírásában, mint ahogy ő is kifejezte e nemes cselekedetét, a svejci misepénzek elsikkasztásának a váci szentszékhöz beadott elismerő és bünbánó leleplezésében.

— **Hírül vettük**, hogy városunkban a jó nevelésért lelkesülő szülők mozgalmat indítottak a polg. leányiskola IV. osztályának biztos megnyitása érdekében. Sajnos, hogy egész bizonyossággal csak három osztály nyílik meg szeptemberben. De tekintve a szülők fájalmát, aggodalmát, midőn drága ár lefizetése mellett kénytelenek édes gyermekeiket az ismeretlen idegenbe adni, holott itthon jó nevelést és oktatást, — a zenét és nyelveket beleértve, — olcsón, szemök előtt s gyermekeikkel együtt maradván elnyerhetik: alapos megfontolás után elhatározták, hogy tömörülve egy közös folyamodványt menesztenek a miniszteriumhoz, mely őket kiadások és aggodalomtól megóvjá annak kedvező elintézése után. — Ugyanily actióról hallottunk okleveles zongora, — illetve zenetanár miatt Hogy nem csak alapos zeneoktatást nyerhesse-nek gyermekeink, de esetleg hangversenyek és egyéb multságok rendezése is könnyebben és fényesebben sikerülhes-sen. — Állítólag a legszűkebb számítás-sal 5000 frtot visz ki most Csongrádból az idegenben való problematikus nevelés. Viszont ama pénz városunkban marad-hatna és hozzá egy jóhírű négyosztályu polgári leányiskola vonzólag hatna a yi-dékre; talán messzebb is és nekünk hozna az itt nevelendő idegen leánykák által be-csületet és ezeket. Tehát körülbelül 10.000 frtról van itt szó. — Ezeket elintézni azon-ban, — tekintve a lejáró iskolaévet azon körülményt, hogy efféle döntéseknek csak is most van ideje, — ajánljuk a becses szülőknek a sürgős intézkedést. Hasonló kulturális mozgalmak a város tekintélyét, emelkedését csak is növelhetik s azért meleg üdvözléssel fogadjuk a kivittelal ugyszólván egybeforrt tervet. Az érdekel-tek a siker biztosítása miatt a miniszteri-umba küldendő kérvény aláírása végett forduljanak Tarna-cörsi Pesty Tihámér, helybeli állomásfőnökhöz, ki a mozgalom élére állt. De lehet e lap kiadóhivatalához s fordulni ez ügyben.

— **Mi lesz a «Tiszavidék takarékkal»?** Most, hogy a Tiszavidéki takaréknál rö-vid fenállása alatt üzött bűnös üzelmek-ről a jobbik lerántották a leplet felmerül a kérdés, hogy mi történik most már a részvényesekkel és illetve a részvényesek által még be nem fizetett részvény tőkével? Eppen a leleplezés előtt határozták ugyanis el, hogy perutján hajtják be a hátralékos részvény tőkét, mi által a sze-gény részvényesek meg lettek volna kop-pasztva, Kovács fiskális pedig busás jöve-delemhez jutott volna a perköltségek ut-ján. Eppen jókor leplezték le, mert elképzeltük, hogy mint duslakodtak volna e nagyobb summában, melyet bizonyára nem egy szegény embert könyáztatta fél hold szőlőskének az elárverezése után hajtattak volna be. Ugy tudjuk — bár nem állítjuk, — hogy most a hátralékos tőkét nem tartozik be fizetni aki nem akarja, sem pedig kényszeríteni erre nem lehet, ha kitudja mutatni, hogy igaz az, — amit már szeltében, hosszában beszélnek, hogy a takaréknál sikkasztások történtek. Ezt pedig egyszerűen úgy lehet beigazolni, ha bármely részvényes följelentést tesz a vizsgálat nyomában ki jön, és az majd be-igazolja mi igaz a dologból, mi nem. Ezt tehát a közérdek szempontjából szüksé-gesnek tartottuk elmondani, mert a tudat-lan nép fölvilágosítása a mi kötelessé-günk is, nem csak a «Tiszavidéké».

— **A tanyai kutyák.** A közbiztonság érdekében a csongrád járás főszolgabírója kiadta rendeletben, hogy a szabadon járó kutyákat a mezőrendőrök lelőjjék, amint azt a vármegyei szabályrendelet előírja.

— **Bűnpalástolás.** Szóba jött az új takaréki sikkasztási ügye, hol Hegyi Antal bankigazgató is jelen volt. A hallgatók lesték az elítélő szót a «páter» ajkáról. Csakugyan megszólal és azt mondja: nem kell nagy lármát ütni ebből a kis sikkasztási dologból, (mi, egy csöpp, a ten-ger sima tükörében?) majd lassanként

eligazítjuk ezt. Azt mondja Márton And-rás, ez az egyébként tisztességes polgár ki Hegyinek legnagyobb hive volt: *Hát még a plebános ur palástolni akarná ezt a bűnt, hát nem fél, hogy a nép a szó-székről fogja ki húzni?* Persze, Hegyi azt szeretné, hogy az igazgatóság kerüljön a csávéba — ne csak ő és büntársa.

— **Társas vacsora.** A csongrádi állami tenitők és tanárok örömmel ragadván meg az alkalmat, hogy megyénk érdemes tanfelügyelőjének tiszteletére f. hó 16-án este a «Magyar Király» szálloda kaszinó termé-ben társas vacsorát rendezzenek. Helyi társadalmunk számos tanügy barátja is részt vett az estélyen. A társas összejövetel egyike volt a legsikerültebbeknek, melyek városunkban rendezettek. A kir. tanfelügyelő ur iránt már régebben érzett rokonszenv most fényesen nyilatkozott meg, a midőn az őt igazán megérdemelt kitüntetéshez városunk tanitósága és tanügy barátai szívből gratuláltak. Dr. Tergina Gyula kir. tanfelügyelő valóban méltóvá tette magát nagy ügybuzgalma és és mély tanügy szeretete által arra, hogy ő felsége királyi tanácsossá nevezze ki. Tudjuk, milyen rendezetlen viszonyok közt volt megyénk s közte városunk tanügye is csak nem régen is, és igazi áldás lett rá nézve az államosítás. A községek terhei fogytak, a tanerők fizetés és tekintélyben emelkedtek, a tanügy intenzívebbé lett s az iskolák szaporítása által meg-mérhetetlen előnyöket nyújt Csongrádmegye lakosa-inak. És mindez nagyrészt dr. Tergina Gyula kir. tanácsos, tanfelügyelőnek az érdeme. Hát a polgári leányiskolánk, mely most is már közszükséget pótol, kinek az érdeme? Dr. Tergina Gyuláé. Ő, ki felkös-zöntőjében a megyének tanügy viszonyait is fejte-gette, Csongrádot kiváló figyelemben óhajtja továbbra is részesíteni. Az estélyen felköszöntőket mondtak: Réti Ferenc ő felsége apostoli királyunkra, Blászik Mihály és Farkas Béla dr. Tergina Gyulára, Sövény-házy Antal Hódossy N. törvényszéki elnökre, Sággy Mihály az ünnepezt családijára, Hilló Adolf dr. Tergi-nára, Réti Ferenc Hódossyra. A kedélyes estélynek a hajnali óra vetett véget. Jelen volt hölgyek nevei: Boér Jakabné, Bóér Ilonka, Blászik Mihályné, Farkas Béláné, Farkas Ilonka, László Zilike, Missuray Jánosné, Ruttay Aranka, Sággy Mihályné, Sövényházy Antalné, Szarka Ödönné, Schubert Júlia, Zahora Andorné, Zöld Antalné, özv. Zelenka Jánosné, Valigurszky Julia, Vannay Ferencné és Várady Erzsébet.

— **A szent pénzek.** A templomot el-látta annyi perselylyel Hegyi pater, hogy maholnap Istenházat valóságos bankházzá fogja tenni. Mint értesülünk, most a tem-plomi gyűjtőperselyek összegét Hegyi kivette: hogy az ő bankjában történt sikkasztások fedezésére fordította. Ugyanis a helybeli pénzintézeteknél ell yezett pár ezer forint templompénzt kivette a napokban, hogy a Hegyi bank hajójának lyukait betömje vele, az Isten nevében kiszípolvoztott bankokkal, piczulákkal, fil-lérekkel. Csak adakoztatok szegény ajta-tos hivek, adakoztatok, misére és imád-ságokra; a sveici misepénzek sorsára jutnak majd azok is.

— **Vármegyei műútépítés.** A szentes orosházi törvényhatósági út Mágocs köz-ségig terjedő szakaszának, 3 méter szé-lességben, keskeny műúttá leendő kiépi-tésének építési terveivel az államépítészeti hivatal elkészült és azokat a napokban mutatta be az alispáni hivatalnak. Az épi-tés a tervezet szerint 170.000 frt. költség-véttséggel történnék, vagyis kilométerenként valamivel többbe kerülne 10.000 frtnál, ami, — ha a vármegye többi műútépíté-sének költségeit tekintjük, egy kissé drága útépítés a megye nek még akkor is, ha — mint tervezve van — a költség felét az érdekelt derekegyházi és mágocsi uradal-mak fedezik is. Ez az útépítés különben nem esik a 600.000 frtos műútépítési kölcsön terhére, miután az egész fedeze-tét találja az eddigi, mintegy 100.000 frontot tevő megtakarításokban.

— **A szabad stola.** A munkás néposztály szegényebb tagjai rég-óta panaszkodtak a miatt, hogy a csongrádi plebános, daczára 1800 frt évi fizetésnek, melyet pártbér fejében és a megállapított stola di-jak mérsékelte czimen szed fel a községtől: bámulatos fufanggal sar-czolja meg hiveit. A hivek részvé-nyezni akarnak, hogy védje meg őket a hatóság e hadisarcznak be-álló eljárás ellen: mert utoljára is a vallás nem lehet üzlet.

— **A munkások érdekében.** Mint érte-sülünk, az előjáróság, Sohlya Gyula jegyző

ur indítványára legközelebb gyűlést fog össze hívni, melynek egyedüli tárgya az lesz, hogy a tervezett Duna-Tisza csatorna létesítésénél, a kegyelmes miniszteri úrhoz küldöttség menjen és föl hívja a miniszter ur figyelmét a csongrádi munkások kü-lönös pártolása tekintetében. Dicséretes eljárás, és reméljük, hogy Sohlya Gyula főjegyző ur minden pártszínezet nélkül teszi meg ez intézkedéseket, melyekből politika és pártoskodási tőkét kovácsolni nem óhajt, hanem kizárólag a *helybeli munkás nép érdekeinek előmozdításáért cselekszi.*

— **Temető — csorda járás.** Akinek nincs családja, mint Hegyi Antalnak csak annak nincs érzéke az elhunyt családtagok kegyeletes sirjai iránt, mert ha, egy szik-rája élne benne az emberi kegyeletnek, úgy nem adná ki a temetői sirközöket — csordajárasnak. Hegyi Antal plebános nem respektálja a sírokat, mért respektálja hát a barom, melynek a sirközök közt volna szabad legjobb esetben is legelni, de bi-zon az oktan jóság a sírok ültetményeit is lerágja, a fákat kitördeli, a kereszteteket kiökleli helyökből és a kegyelet e jelvé-nye helyében marha ganaj disztelenkedik a sírok tövén. No kát mit szól ehez a kö-zönség, és mit a hatóság? De mit szólna Hegyi Antal, ha majdan az ő sirhelvét is eképp jelezné a kegyeletes lakosság, kik-nek hozzá tartozói sirját most ő így élék-teleníteni engedí sőt ebből még hasznot is húz, mert pénzért adja ki legelőnek a temetőt, hol az ő tehenek kívül Justin Gergely tanácsnak és kurátornak is 2 db. marhája tapossa a sírokat. Amilyen a pásztor, a olyan nyája.

— **Lapunk m. számában** közölt tár-czánk folytatása mai számunkból helyszüke miatt kimaradt.

Közgazdaság.

A Triesti Általános Biztosító-Társaság (Assic-urazioni Generali) f. évi április hó 7-én tartott közgyű-lésén terjesztettek be az 1899. évi mérlegek. Az elő-tűnik fekvő jelentésből látjuk, hogy az 1899. december 31-én évenyben volt életbiztosítási tőke összegek +83,973.169 korona és 56 fillért tettek ki és az év folyamán bevett díjak 19.724.336 korona 19 fillére rugtak. Az életbiztosítási osztály díjtartaléka 10,003.809 korona 90 fillérral 124.700.392 korona 59 fillérré emelkedett. Atűz-biztosítási ágban a díjbevétele 18.128.170 korona 40 fillér volt, miből 7,28.542 korona 64 fillér viszont-biztosításra fordított úgy, hogy a tiszta díj-bevétel 10,399.627 korona 76 fillére rugott, mely összegből 6,482.000 korona 91 fillér mint díjtartalék minden tehertől mentem, a jövő évre vitetett át. A jövő években esedékesse való díjkötelezvények ösz-szege: 74,455.970 korona 86 fillér. A szállítmánybiz-tosítási ágban a díjbevétele 7.730.895 korona 18 fillért, ebből viszontbiztosításra fordított 3,346.580 korona, úgy hogy a tiszta díjbevétele 4,384.315 korona 18 fillérré rugott, mely összegből 2,549.074 korona 44 fillér helyeztetett tartalékba. Károkért a társaság 1899-ben 28,174.407 korona 04 fillért folyósított. Ehhez hozzá adva az előbbi években teljesített kárfizetéseket, a társaság alapítása óta károk fejében 661,663.927 korona és 90 fillérrnyi igen tekintélyes összeget fizetett ki. Ebből a kártérítési összegből hazánkra 123.186.550 korona 69 fillér esik, mely összeget a társaság 181.032 káresetben fizette ki. A nyereség tartalékok közül, melyek összesen 14,034.239 korona 11 fillérré rugnak különösen kiemelendők: az alapszabály szerinti nye-reségtartalék, mely 5,250.000 koronát tesz ki, az érték-papírok árfolyamingadozására alakított tartalék, mely a-2,507.733 korona 74 fillér külön tartalék, úgy szin tén az évi nyereségből kihalított 413.251 korona 38 fillér-rel 8,624.239 korona 14 fillérré emeltetett fel: továbbá felemlítendő még a 160.000 koronára rugó kétes k ö vetelések tartaléka. Ezen kívül fennáll még egy 560.000 koronát kitevő külön alap, melynek az a rendeltése hogy az életbiztosítási osztályban a kamatláb esetleges esőkkenését kiegyenlítse. A társaság összes tartalékjai és alapjai, melyek elsőrangú értékekben vannak elhe-lyezve, az ideí átutalások folytán 153,073.167 korona 61 fillérről 162,608.919 korona 18 fillérré emelkedtek, melyek a következő képen vannak elhelyezve: 1. In-gatlanok és jelzálog követelések 29,782.502 kor. 61 fill. 2. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök 14,246.324 kor. 74 fill. 3. Letéteményezett értékpapi-rokra adott kölcsönök 1,466.107 kor. 99 fill. 4. Érték-papírok 103,401.469 kor. 40 fill. 5. Tárca váltók 814.150 kor. 26 fill. 6. A részvényesek biztosított adósslevelei 7,350.000 kor. 7. Bankoknál levő rendel-kezésre álló követelések, kénzpénz és az intézet kö-veteléseit, a hitelezők követeléseinek levonásával 5,548.364 kor. 18 fill. összesen 162,608.919 kor. 18 fill. Ezen értékből 42 millió korona magyar értékekre esik. Amint a jelentésből kitűnik, a társaság a betörés lopás elleni biztosítás üzemet is felvette ügykörébe. Erről a legközelebb szétküldendő körlevelek fognak bővebb elvilágosítást nyújtani.

Csemegi Károly

valóságos belső titkos tanácsos arcképének leplezése alkalmából, Csongrád község képviselő testülete 1900. május hó 17-iki közgyűlésén tartott emlékbeszéd.

Tisztelt Képviselő Testület!
Mélyen tisztelt ünneplő közönség!

Valahol messze, zsenge gyermekkoromban emlékezem, hogy az emberek nyomott kedélye, hazafias búbanata megváltozott. A bűt öröm, a kétségbeesést remény váltotta fel, kipirult arcok nemes hazafias tekintetek találkoztak, s napról napra újabb és újabb kedvező hírek váltakoztak, s az emberek egy jobb jövő hajnala felvirradásának örültek.

Nagy dolgok történtek. A mozdulatlanságra kárhóztatott ország, mint egy ember mozdult meg. Nem volt már bűn hazafinak lenni. Sőt a nemzet megkövetelte, hogy minden fia hatványozott tevékenységgel, honszerelmével siessen kivívni a diadalt, az alkotmányos kornak helyreállításában.

Lázás tevékenység jellemezte e kort. A gondolat szabadsága ismét érvényesült. Messze idegenből, a száműzött honfiak örömteli szívvel siettek haza részt venni a nemzet újjászületésének nagy munkájában. Mindenki foglalkozott, felajánlotta szolgálatát a hazának, s rendelkezésre bocsátotta a tudománya fő szellemi kincseit, s a hazafi ösztönök lelkesedését. Az állami élet összes kellékei mintegy varázsszóra egybegyűjtettek, a féltve őrzött eszmék nyilvánosságra hoztak.

Mégis nagy dolog volt e korszak intéző férfainak megtalálni az egyéneket, a állami élett újjászületésének nagy munkájához, mert az állami életfeltételek sokoldalúsága, a minden téren való készültség, a civilizált államokkal szemben való elmaradottság, szerencsés választást igényelt, kétségtelen lévén, hogy ezen fontos feladatok teljesítéséhez a hazafias lelkesedésen kívül komoly tudós, akarat-erős s nagymérvű alkotó képesség igényeltek.

Újjászervezést igényelt a tanügy, a szántsándékkal elnyomott kereskedelem, a vásári cikkek gyártására kényszerült ipar, a földmivelés s különösen minden állami feladatok koronája: az igazságügy.

A magyar jogtudós kénytelenné vált alkalmazkodni a nemzeti tradíciókkal ellentétes idegen jogszokásokhoz. A jogvédő, kit sorsa vagy életfeltétele e pályára vitt a mozdulatlanság fennhivatkozott korszakában erre a sorsra volt kárhóztatva, hogy unalmas replicát írjon, hogy vergődjön mások prózái anyagi érdekével, védelmezzen igaztalan ügyeket, veszekedjék pályatársaival, s ha hazafiai meggyőződését előző korszakok tradícióit ohajtotta érvényesíteni, az idegenből ideszakadt bíró érzéketlen volt a jogvédelem idealizmusa iránt, s ha valaha azon korszakban érvényesülhetett ama felfogás, hogy „plus valet favor in iudice, quam lex in cadice”.

Ez a siralmas helyzet nagy reformulást igényelt. Szerencsés kezű választás kellett ahhoz, hogy *ünneplünk Csemegi Károly* személyében megtaláltsák ama férfit, aki hazafias nagy lelkesedését, mély tudományát európaszerre ismeretes jogérzékét vitte a reorganizálás nagy munkájához, aki mint később tetteivel, egy nemzetet lekötelező alkotásával be is igazolta, hogy nálánál méltóbb hazafit nem élt egy nemzet, s annak lovagias királya által nyújtott elismerés.

Életrajzi adatai a következők:

Csemegi Károly 1826. május 3-án született Csongrádon. Atyja, ki fiatal korának legnagyobb részét franciaországi bankházakban töltötte, s ritka műveltségű férfiú volt, fiát a tudományos pályára szánta. Károly a középiskolát Pesten a piaristáknál kezdte meg, utóbb a német nyelv elsajátítása végett, egy évet a szegedi katonai nevelőintézetben töltött, s ugyancsak Szegeden végezte a gimnázium felsőbb osztályait. Ekkor a pesti egyete-

men a bölcsészeti tanfolyamra iratkozott be, de a 2-ik év első felében súlyosan megbetegedvén, kénytelen volt egy időre haza jönni Csongrádra. A böcsészetet azután nem is Pesten, hanem a szülőföldjéhez közelebb eső Szegeden fejezte be, a hol magára vonta tanára, Horváth Cyrill figyelmét. Horváth nagyon érdeklődött tanítványa iránt, könyveket adogatott neki s buzdította az irodalommal való foglalkozásra. A szegedi önképző körben felolvasott versei tetszéssel találkoztak. A jogot már Pesten hallgatta, s itt tűnt fel először meleg hazafias érzületével, mely miatt utóbb sok zaklatás érte. Első alapítói közt volt az egyetemi magyar társulatnak, amely azonban csak titokban működhetett, mert mind a mellett, hogy a nádornál az egyetem egyik híres tanára, Toldy Ferenc járt érdekében kérelmezni, alapszabályai nem hagytak helyben.

Csemegi 21-ik évében járt, mikor az ügyvédi vizsgálatot letette, s ekkor Torontálmegyei tiszteletbeli aljegyzőjének választotta meg. Majd 1847-ben megyéje küldte fel irnokul az országgyűlésre. Ez időben is foglalkozott irodalommal. Költemények jelentek meg tőle, az „Életképek”-ben és a „Dívatlapok”-ban. A „Pesti Hírlap” pedig megyei tudósításokat közölt tőle.

De mind a közügyek, mind az irodalom szolgálatát elkellet hagynia, s toll helyett fegyverrel szolgálania a hazát 1848-ban. Gróf Battyány Kázmér felhatalmú országos biztos felszólítására egy zászlóalj gyalogság, s egy század lovasság élére állott, s a kis termetű, 23 éves ifjú e hadudal, mint őrnagy küzdötte végig a bánáti és bácskai hadjáratot, míg végre Lugosnál ő is kénytelen volt letenni a fegyvert. Többi törzstiszt társaival akkor a temesvári várba került fogságra. Majd hosszabb idő múlva a haditörvényszék besorozásra ítélte, de egészségének gyenge állapota miatt nem vált be katonának. Később, midőn már szabadon bocsátották, újra kurrentáltak s megint besorozásra ítélték tekintet nélkül egészségi állapotára. Egy ideig a pesti Új-épületben tartották fogva, majd a budai Nádor-laktanyában töltött hat hónapot besorozási ügye eldőlteig, míg végre felülvizsgálták és ismét szabadon bocsátották. Érdekes példája ez az akkori zaklató eljárásnak.

Szabadságát visszanyervén, Aradra ment és ott ügyvédi gyakorlatot kezdett. De hazafias érzelméi és e szellemben társadalmi úton kifejtett tevékenységéért az akkori hatóságok rossz szemmel nézték, rendőri felügyelet alatt tartották, sőt utóbb miniszteri rendelettel irodájával együtt az Aradmegyei határszélén lévő Buttyin oláh faluba helyezték át.

1860-ban szabadabb szellő kezdett fuvalni, így Csemegi is bátrabban mozoghatott. Vezérszerpepet kezdett vinni a városi és megyei közgyűléseken, s Arad város első feliratát is ő szerkesztette. Csakhamar mint védőügyvéd és publicista, országos híre emelkedett. Sokat dolgozott Pompéry Jánosnak 1860 végén megindított „Magyarország” című politikai lapjába. Ott jelent meg a jogvesztés elméletéről szóló nevezetes cikke is, melyet Lustkandl hirhedt tanai ellen írt.

Pompéry János vonta őt be 1861-ben abba a híres sajtópörbe, melyet Schmerling Falk Miksa ellen indított a „Wanderer” című bécsi lapban megjelent cikkeiért. Pompéry e buzgó újságíró, midőn Falk ügyét veszte látta, Csemegihez fordult, hogy mittérvő legyen. Csemegi egy levéllel felelt, melyből az éles eszű jogász szól, a ki át látta, hogy itt a jog áll szemben a jogtiporással, a melylyel szemben nincs védekezés, sem kiegyenlítés; Csemegi mindazáltal elvállalta az ügy további ellátását, s nagy tevékenységet fejtett ki Falk megkegyelmeztetése érdekében. E pörben való szereplése közben vonta magára báró Wenkheim Béla figyelmét, a ki azután 1867-ben az első magyar miniszteriumok szervezésekor mi-

niszter társának Horvát Boldizsár igazságügyminiszternek ajánlá alkalmazására.

Horvát Boldizsár hivatala szervezésekor azt tartá szem előtt, hogy minden állást kapacitásokkal töltsön be, akár hivatali, akár nem hivatali pályán működött addig az illető. Így hitta meg maga mellé államtitkáruul Szabó Miklóst, szombathelyi ügyvéd társát, Kozma Sándort, akkor Deák-párti képviselőt és Szilágyi Dezsőt osztálytanácsosokul, s így hívta meg szintén osztálytanácsosi címekkel miniszteri titkárnak Csemegi Károlyt.

Csemegi fényes elmetehetségével hangyaszorgalmat párosított. A gyűjtés és rendezés munkájában legnagyobb segélyére volt fíradhatatlan főnököknek, a mire nagy szükség is volt, mert akkor, a kadifikálódó intézményeknek egész tömege állt előttük.

Rövid idő alatt miniszteri tanácsossá, majd Bittó István minisztersége alatt államtitkárrá lutt Csemegi.

Ezen előkelő állásaiban maradandó becsű alkotásokat létesített, különösen a közjog és a büntető jog terén. Nagyszabású fölfogásával és roppant széles körű tudományával egész jogász iskolát alapított, melynek egyik ifjú követője Vámbéry Rusztem, arra az érdekes dologra figyelmeztet bennünket, hogy az 1896. évi május 1-én szentesített bolgár büntető kodex, mint Sztajlov volt bolgár miniszterelnök nyíltan ki is jelentette, minden ízében hű másolata Csemegi kodexének, a mi különben magából a műből is világosan kitűnik. Nevezetes Csemegi kodexének alapos „Indokolása” is, melynek tudományos értékét fényesen bizonyítja az is, hogy a magvas dolgozatot francia és olasz nyelvre is lefordították. Alkotásai közül a bírói hatalomról szóló törvényt, melylyel a bírói állás függetlenségét teremte meg, valamint az említett büntető törvénykönyvet a nem jogász közönség is ismeri, s tudja róla, hogy e nagy fontosságú kodexszel véget vetett annak a jogbizonytalanságnak, mely nálunk eddig a büntetőjog terén uralkodott.

1879-ben kuriai tanácselnök lett, s a híres II. büntetőtanács élén közreműködött abban, hogy a magyar bírói kar a törvénykönyv eszméit és intézkedéseit alkotójának szellemében alkalmazza.

De nem csak a büntető igazságszolgáltatás irányításában volt működése döntő fontosságú, hanem új iskolát alapított a jog tudományok művelése terén is, különösen, az összes külföldi jogászok s jogi intézmények tanulmányozásában. E célból alapította 1880-ban a magyar jogász egyesületet, melyben minden nevezetesebb jogi és jogpolitikai kérdés megvitatásra kerül. A büntető törvény tíz éves fennállása alkalmából az egyesület felirattal üdvözölte alapítóját, majd a lefolyt évben tiszteletbeli elnökévé választotta meg.

Nagy érdemeit a királyi kegy is méltányolta; 1878-ban a büntető törvénykönyv szerkesztése alkalmából a Szent-István-rend közepkeresztjével, majd 1882-ben a valóságos belső titkos tanácsosi méltósággal tüntette ki.

Csemegit, mint a köz és magánélet emberét, ugyancsak Vámbéry Rusztem következőleg jellemzi:

„Ugy az elnöki székben, mint a sajtógyűléseken hallatott fölszólalásaiban nyugodtan, izgatottság nélkül folyt ajkáról a beszéd. Látszott rajta, hogy nem keresi a forma tökéletességét; de gondolatának értéke önkénytelenül is diszbe öltöztette szavait. Alacsony termetű, hideg arcú ember volt és mégis, mikor egyszerű-más-szor élénkebben szólt az elnöki székben, alakja szemlátomást nőtt s hangjának fokozódó melegsége, ellenállhatatlan erővel férközött be a hallgatók szívébe. Csemegit aránylag kevesen ismerték; barátai kevesen voltak; a népszerűségtől távol állott, mert mindig rendületlenül hirdette az igazságot, bár tudta, hogy az igazság nem igen, vagy nem mindig népszerű. Nem hajtott fejet meghunyászkodásból a hatalom előtt, de nem kereste a tömeg

kegyeit sem; mert nem volt semmiben sem kisszerű.

Csemegi mintegy másfél évtizeddel ezelőtt nyugalomba vonult huszonhat évi államszolgálat után különös kitüntetésképp teljes nyugdíjjal. A folytonos és fáradhatatlan munka igen megtörte erejét, s az utolsó időben kellemetlen fülzugás is kínozta. Múzeumkerti sétáiban talált üdülést, bár dél felé onnan is rendszeren fül-orvosához sietett. Sétái közben találkozott néha néha egykori főnökével, Horváth Boldizsárral, mindketten fáradtan a küzdelmekről, s megviselve az aggság korjaitól. El-elbeszélgettek a régenmult időről, mikor reményekkel telve indultak neki az új Magyarország megalakításának.

Most ő is elköltözött Horváth Boldizsár után dicsőbb, szebb hazába. Nyugott öntudattal hagyta el teste porhüvelyét, mert egy kincset adott hazájának, oly kincset, amely a nemzet történelmében nevét egy sorban fogja említeni mindazon férfakkal, kik méltán nevezetnek nagy hazafiaknak, hiszen a nemzet nagy kincsének, a nemzeti idealizmusnak lelkesebb bajnoka aligha volt mint ő, mert védelmezte azt, ami az országnak becses volt, tettel, szóval és törhetlen lelkesedéssel.

Első sorban is a mienk volt ő. Itt ringott bölcsője, itt kezdte meg pályafutását. Innen indult a világba hódítani az ész fegyverével. Nekünk, kik nem nevezhetünk szülőtteink közül senkit sem nagyobbak, kétszeresen fájdalmas volt elvesztése s eseményekben oly szegény helyi történetünk alakjai között őt kell tartanunk nagynak, dicsőnek s követhető példának, s ha fáj is elvesztése méltán megsomorodott övéinek, szolgáljon nekik vigasztalásul ama tudat, hogy nagy fájdalomukban a mi részvétünkön kívül egy nemzet osztatlan becsülése kísérte sirjába.

E szerény emlék hirdesse nevét, hirdesse emlékeztét, amey legyen áldott s felejthetetlen.

Sóhlya Gyula
I. jegyző.

Felelős szerkesztő: **Eder János.**

Társ-szerkesztő: **Holló Adolf.**

Kiadólapfőnöke: **Weisz Márk.**

Alapos elméleti és gyakorlati ZENETANITÁST,

lehet nyerni zongorán, hegedűn vagy fuvalán valamint műéneken. Hogy hol és mily feltételek alatt az iránt felvilágosítást ad, a Csongrádi Lap kiadóhivatal.

M.K. EGYETEM
VEGYTANI INTÉZETE:
A
KRISTÁLY
SZT. LUKÁCSFÜRDŐI
HEGYIFORRÁS
IGENTISZTA
BICARBONAT
ÁSVÁNYVIZ
KAPHATÓ:
FÜSZERKERESKEDÉSEKBE
VENDEGLÖKBEN
ÉS MINDEM VASUTI
ÉTKEZŐ KOCSIBAN.

Clayton & Shuttleworth
mezőgazdasági gépgyárosok © Budapest Váci-körút 63. sz.
által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgép-készletek 2^{1/2} egész 12 lóerőig, szalmakazalozók, továbbá járgány-cséplőgépek, lóheré-cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák.

„Columbia-Drill“
legjobb sorvetőgépek, szecsavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, daráló, őrlő-malmok, egyetemes acél-ekék,

2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékek kérésre ingyen és bérmentve küldetnek.

Lincolni törzsgyárunk a világ legnagyobb loconobil- és cséplőgép-gyára.

Zacherlin

Nem a csomagban

Egyedül ilyen üvegben az igazi!

Ez az igazi hamisítatlan, legjobb segítség minden de minden rovarcsapás ellen.

Kapható helyben: Bagossy József, Bagossy Gábor, Schwarcz Ignác, Csongrádi Fogyasztási Szövetkezet, Váradi Jakab.

Triesti általános biztosító-társulat.

KIADÁS

ASSICURAZIONI GENERALI. Nyereség- és veszteség-számla az A. mérleghez. Elemi-biztosítási ág (1899.)

BEVÉTEL

Table with columns for 'korona', 'fil', 'korona', 'fil' and rows for 'I. Kifizetések', 'II. Üzleti kiadások', 'III. Leírások és egyéb kiadások', 'IV. Tartalék függő károkra', 'V. A biztosítási alapok állása', 'VI. Évi üzleti nyereség' and corresponding 'I. A biztosítási alapok áthozatala', 'II. Függő károk tartaléka', 'III. Díjbevétel', 'IV. A tőkebefektetések hozadéka', 'V. Egyéb bevételek'.

Nyereség- és veszteség-számla a B. mérleghez. Élel-biztosítási ág (1899.)

Table with columns for 'korona', 'fil', 'korona', 'fil' and rows for 'I. Élel-biztosítások és járadékok fizetése', 'II. Pénzeszközök visszavárárt költségkért', 'III. Üzleti kiadások', 'IV. Üzleti kiadások', 'V. Leírások és egyéb kiadások', 'VI. Függő károk tartaléka', 'VII. A biztosítási alapok állása', 'VIII. Évi üzleti nyereség' and corresponding 'I. A biztosítási alapok áthozatala', 'II. Függő károk tartaléka', 'III. Díjbevétel', 'IV. A tőkeberuházások hozadéka', 'V. Egyéb bevételek'.

VAGYON

Az ASSICURAZIONI GENERALI vagyonállása 1899. december 31-én.

TEHER

Table with columns for 'A tétel neve', 'A', 'B', 'Összesen', 'Fő szám', 'A tétel neve', 'A', 'B', 'Összesen' and rows for 'A. részv. adósságlevelei', 'B. részv. adósságlevelei', 'C. részv. adósságlevelei', 'D. részv. adósságlevelei', 'E. részv. adósságlevelei', 'F. részv. adósságlevelei', 'G. részv. adósságlevelei', 'H. részv. adósságlevelei', 'I. részv. adósságlevelei', 'J. részv. adósságlevelei', 'K. részv. adósságlevelei', 'L. részv. adósságlevelei', 'M. részv. adósságlevelei', 'N. részv. adósságlevelei', 'O. részv. adósságlevelei', 'P. részv. adósságlevelei', 'Q. részv. adósságlevelei', 'R. részv. adósságlevelei', 'S. részv. adósságlevelei', 'T. részv. adósságlevelei', 'U. részv. adósságlevelei', 'V. részv. adósságlevelei', 'W. részv. adósságlevelei', 'X. részv. adósságlevelei', 'Y. részv. adósságlevelei', 'Z. részv. adósságlevelei'.

Besso József, Besso M., Dr. Bozza Camillo, Costi János J. H., Dr. Levi J., Gróf Papadopoli Miklós, Romanin Jacur Manó, Vivante Fortunato. A vezértitkár: Michetti Odón. Magyarországi vezérigénkség: Steinhart, Poór.

Bővebb zárszámadási jelentések az alanti ügynökségnél kaphatók. Ugyanott felvilágosítások a legnagyobb készséggel adnak és élet-, tűz-, szállítvány-, üveg- és betöréses lopás ellen való biztosítások az Assicurazioni Generali, jégbiztosítások a Magyar jég- és viszontbiztosító részvény-társaság és baleset elleni biztosítások az Első o. általános baleset elleni biztositó társaság a legelőnyösebb feltételek és legolcsóbb díjak mellett fogatnak el. A csongrádi ügynökség Rosenbergs Ede.

Nyomatott Weisz Márk könyvnyomdájában Csongrádon 1900.